

АПАРАТ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Головне науково-експертне управління

01008, м.Київ-8, вул. М. Грушевського, 5, тел.:255-40-25, 255-45-01; факс: 255-41-86

До реєстр. № 5142 від 24.02.2021
Народні депутати України
Г. Янченко та інші

ВИСНОВОК

на проект Закону України

«Про внесення змін до Кримінального процесуального кодексу України щодо Національного агентства України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів щодо гарантій прав українських та іноземних інвесторів»

Поданий законопроект розроблено, як це зазначено у пояснювальній записці до нього, з метою створення законодавчих передумов для підвищення прозорості системи розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, реалізації таких активів, підвищення інституційної спроможності та ефективності роботи Національного агентства з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів (далі – Національне агентство), збільшення надходжень до державного бюджету від реалізації активів, які перебувають в управлінні Національного агентства, а також усунення суперечностей між чинними актами в частині розшуку, управління та реалізації активів, одержаних від корупційних та інших злочинів.

Для досягнення вказаної мети у законопроекті пропонується:

- 1) доповнити ст. 3 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК) визначенням поняття «орган виявлення, розшуку та управління активами» (п. 13-1);
- 2) визначити повноваження уповноваженої особи органу виявлення, розшуку та управління активами (ст. 72-2 КПК в редакції проекту);
- 3) зазначити, що речові докази вартістю понад 500 розмірів прожиткового мінімуму для працездатних осіб, якщо це можливо без шкоди для кримінального провадження, передаються у порядку, передбаченому главою 17-1 цього Кодексу, за письмовою згодою власника (п. 4 ч. 6 ст. 100 КПК в редакції проекту);
- 4) доповнити КПК новою главою 17-1 «Заходи щодо управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, на які накладено арешт та вирішено питання про передачу в управління органу розшуку та управління активами у кримінальному провадженні».

Законопроект на момент його внесення до Верховної Ради України не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2020 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 16 червня 2020 року № 689-ІХ. Також вказаний законопроект не включений до Плану законопроектної роботи Верховної Ради України на 2021 рік, затвердженого постановою Верховної Ради України від 02.02.2021 № 1165-ІХ.

Поданий законопроект змістовно пов'язаний із проектом Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» щодо гарантій прав українських та іноземних інвесторів» (реєстр. № 5141 від 24.02.202; далі – проект № 5141). У зв'язку із цим зауваження та пропозиції, висловлені Головним управлінням у своєму висновку від 16.03.2021 на проект № 5141, є актуальними також і щодо проекту № 5142.

Одночасно Головне управління вважає за необхідне висловити окремі зауваження та пропозиції, які стосуються лише даного законопроекту.

1. У проекті пропонується розділ II «Заходи забезпечення кримінального провадження» доповнити новою главою 17-1 «Заходи щодо управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, на які накладено арешт та вирішено питання про передачу в управління органу розшуку та управління активами у кримінальному провадженні». З такою пропозицією не можна погодитися, адже з огляду на норми Закону України «Про Національне агентство України з питань виявлення, розшуку та управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів» та КПК (як у чинній редакції, так і у редакції проекту), не вбачається за можливе здійснювати передачу активів в управління Національного агентства без накладення арешту, а відтак *такий вид забезпечення кримінального провадження не може бути самостійним*. Тобто, у даному випадку може бути застосовано арешт та, у передбачених законом випадках, передача активів в управління органу виявлення, розшуку та управління активами. Саме ж по собі управління відповідними активами навряд чи може вважатись елементом забезпечення кримінального провадження.

Крім того, звертаємо увагу, що у ст. 131 КПК міститься вичерпний перелік заходів забезпечення кримінального провадження. При цьому, у законопроекті відсутні пропозиції щодо внесення відповідних змін до вказаної статті.

З огляду на це вважаємо, що норми, якими врегульовуються «заходи щодо управління активами, одержаними від корупційних та інших злочинів, на які накладено арешт та вирішено питання про передачу в управління органу розшуку та управління активами у кримінальному провадженні», мають міститися або поза межами розділу II КПК (і, можливо, взагалі не у КПК), або ж бути частиною глави 17 «Арешт майна» цього розділу.

2. Відповідно до ч. 4 ст. 175-1 КПК (у редакції проекту) у випадку, передбаченому п. 3 ч. 1 цієї статті, прокурор письмово звертається до органу виявлення, розшуку та управління активами з наданням копії письмової згоди власника активів на їх передання в управління. *Прокурор вживає невідкладних заходів щодо передачі цих активів* органу розшуку та управління активами у порядку, визначеному ч. 7 ст. 175-4 цього Кодексу.

На наш погляд, у вказаній нормі необхідно чітко визначити суть звернення прокурора та строки такого звернення. Окрім цього, необхідно конкретизувати формулювання «вживає невідкладних заходів», адже можливість здійснення деяких заходів (наприклад, фізичного надання та переміщення активів) не залежить від прокурора.

3. У ч. 4 ст. 175-5 КПК (у редакції проекту) встановлено, що суд одночасно з ухваленням судового рішення, яким закінчується судовий розгляд, вирішує питання щодо активів, переданих в управління органу виявлення, розшуку та управління активами, у порядку, визначеному цим Кодексом. На нашу думку, у даному випадку доцільно було б передбачити порядок повернення Національним агентством активів, який би передбачав, в тому числі, підписання акту приймання-передачі із особою, якій передаються активи.

Керівник Головного управління

С. Тихонюк

Вик.: В. Попович, І. Кунець

ЄАС ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Підписувач: ТИХОНЮК СВІТЛАНА АНДРІЇВНА
Сертифікат: 2B6C7DF9A3891DA104000008BF77900E1514902
Дійсний до: 28.05.2022 23:59:59

Апарат Верховної Ради України
№ 16/03-2021/216283 від 01.07.2021

567880